

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus ühenduse osalemise kohta mitme liikmesriigi algatatud ühises Läänemere teadus- ja arendusprogrammis (BONUS-169)”

KOM(2009) 610 lõplik – 2009/0169 (COD)

(2011/C 18/20)

Pearaportöör: **Daniel RETUREAU**

12. novembril 2009 otsustas nõukogu vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 169 ja artikli 172 lõikele 2 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus ühenduse osalemise kohta mitme liikmesriigi algatatud ühises Läänemere teadus- ja arendusprogrammis (BONUS-169)”

KOM(2009) 610 lõplik – 2009/0169 (COD).

Komitee juhatus tegi 15. detsembril 2009 käesoleva arvamuse ettevalmistamise ülesandeks ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioonile.

Arvestades töö kiireloomulisust, määras komitee vastavalt kodukorra artiklile 57 täiskogu 462. istungjärgul 28.–29. aprillil 2010 (29. aprilli istungil) pearaportööriks Daniel Retureau ja võttis vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 140, vastu hääletas 4, erapooletuks jäi 3 liiget.

1. Järeldused ja soovitus

1.1 Läänemeri on silmitsi mitmete väljakutsetega: ühelt poolt mõjutavad seda kliimamuutused ja inimtegevusest põhjustatud saaste ning teiselt poolt on see strateegiline majandus- ja sotsiaaltegevuse sõlmpunkt, kui vaadelda, kui palju ja erinevaid töökohti on Läänemerega seotud. Läänemere hoidmine on nii praegustele kui ka tulevastele põlvkondadele oluline ülesanne ning selle haldamine peab toimuma kõikide Läänemere maade ja rahvaste huve arvessevõtval viisil.

1.2 Kuid ei ole selge, kas BONUSe konsortsium kaasab sidusrühmadega konsulteerimise menetlusse nõuetekohaselt riigi ja ELi tasandi sotsiaalpartnerid. Komitee palub anda selle kohta selge kinnitus.

1.3 Konsulteerimisplatvormide ja sektoripõhiste teadusuuringute foorumi juhtimissüsteemi tuleb tingimata kaasata ka kodanikuühiskond, eelkõige ELi ja riigi tasandi valdkondlikud sotsiaalpartnerid. BONUS-169 programmi teadus- ja arendusprojektid peavad koondama enda alla sotsiaalteadlased, kelle uurimistöodes arvestatakse ka programmiga hõlmatud valdkondades töökohtade ja teadmiste haldamises pädevate organite käsitusi.

1.4 BONUS-169 raames elluviidavate teadus- ja arendusprojektide väljavalimiseks võivad osutada kasulikuks ja tõhusaks säästvuse mõju hinnangud, mille puhul võiks arvesse võtta säästva arengu kolme põhiaspekti ning kaasata selleks olulisel

hulgal kodanikuühendusi, kes on nimetatud kolme aspektiga tihedalt seotud.

1.5 Siinkohal tuleb aga märkida, et BONUS-169 programmi raames teostatud mõju hindamise kokkuvõte on puudulik just sotsiaal- ja tööhõive aspekti arvessevõtmise seisukohast, eelkõige seepärast, et kodanikuühendusi (eelkõige ELi ametiühinguorganisatsioone ja sotsiaalpartnereid) ei kaasatud programmi väljatöötamisse.

1.6 Kodanikuühendusi saab kaasata vähemalt kahel järgmisel viisil:

a) parandada BONUS-169 programmis osalevate riikide kodanikuühenduste esitatava teabe levitamist, kogumist ja haldamist, samuti tagasisidet. Selleks tuleb tagada läbipaistvus kõikide asjaomaste kodanikuühenduste, sealhulgas ELi sotsiaalpartnerite kaastööde läbivaatamisel ja kasutamisel ning tagada asjakohane tagasiside;

b) lülitada aruteludesse ja analüüsidesse küsimused, millele on tähelepanu juhtinud valdkonnaga seotud kodanikuühendused, sealhulgas ELi sotsiaalpartnerid. Väljakutse seisneb selles, kuidas arendada protsessi, millel oleks BONUS-169 programmi väljatöötamisele ja elluviimisele tajutav mõju ning mille puhul oleksid arvesse võetud säästva arengu kolm mõõdet (keskkonna-, sotsiaalne ja majanduslik mõõde).

1.7 Komitee väljendab programmile ja selle rahastamisviisidele veel kord toetust, kuna ei piirdata vaid olemasolevate vahenditega, vaid eraldatakse ka spetsiaalselt BONUS-169 programmile mõeldud uusi vahendeid, välja arvatud juhul, kui tegemist on eriti eesmärgipäraste uurimisvahenditega. Neid rahastatakse täiel määral kindla perioodi vältel olemasolevast piiratud eelarvest.

1.8 Läänemere uuringud on õigustatud asjaoluga, et Läänemerd ümbritseb suur hulk liikmesriike, kes on hädas tööstusajastul tekkinud intensiivse saastega, mis ei ole ka praeguseks kadunud ning on teinud Läänemerest maailma ühe kõige saastatuma veekogu. Kuna suur osa inimtegevusest toimub mereäärsetes piirkondades, seab saastatus ohtu paljud tööstuslikud ja traditsioonilised tegevusalad. Komitee leiab, et kõik Läänemere maad, sealhulgas vajaduse korral ka Venemaa Föderatsioon, peavad teadustegevuses osalema oma võimaluste piires, võttes arvesse väikese rahvaarvuga ja kolmandate riikide olukorda.

2. Komisjoni ettepanekud

2.1 20. detsembril 2006 vastu võetud Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendas raamprogrammis on sätestatud ajavahemikuks 2007–2013 piirkondlikud suunised, mis koonduvad nelja peamise tegevusvaldkonna umber: koostöö, ideed, inimesed ja võimekus.

2.2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. oktoobri 2009. aasta otsuses ühenduse osalemise kohta mitme liikmesriigi algatatud Läänemere uuringute ühisprogrammis (BONUS-169) on nimetatud raamistik kohandatud Läänemere problemaatikaga ning kehtestatud projekti eesmärgid ja üksikasjad selle elluviimise rahastamiseks.

2.3 Nimetatud eesmärkide saavutamiseks viiakse algatust BONUS-169 ellu kahe selgesti eristatava etapina:

- a) kaks aastat kestva esimese, strateegilise etapi jooksul luuakse sidusrühmade aktiivseks kaasamiseks sobivad konsulteerimisplatvormid, koostatakse strateegiline uurimiskava ning laiendatakse ja arendatakse täpseid rakendusviise;
- b) vähemalt viis aastat kestva rakendusetapi jooksul käivitatakse algatuse eesmärkide saavutamisele suunatud strateegiliste BONUS-169 projektide rahastamiseks vähemalt kolm ühist projektikonkurssi.

2.4 Teemad lähtuvad BONUS-169 strateegilisest uurimiskavast, järgivad võimalikult suurel määral kehtestatud tegevuskava ning hõlmavad teadusuuringuid, tehnoloogiaarendust ning koolitus- ja/või levitamistegevust.

2.5 BONUS-169 projekti üks esimesi etappe oli laialdane avalik arutelu, mille raames avati teemakohane veebileht, viidi läbi mõjuhindamisi ja konsulteeriti valitsusväliste organisatsioonidega. Avalik arutelu oli vajalik ja peab jätkuma ka projektide käivitamise etapis. Eespool nimetatud kodanikuühendused peavad saama osaleda rahaliste vahendite haldamise kontrollimises ja projektide edenemise hindamises, et tagada, et projektide elluviimisel oleks täidetud muudetud Lissaboni strateegia eesmärk „investeerida rohkem ja arukamalt teadmisesse, et tagada majanduskasv ja tööhõive”⁽¹⁾. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. oktoobri 2009. aasta otsuse artiklis 5 on sätestatud BONUS-169 haldamise eest vastutava BONUS EEIG aruandlus komisjoni ees, kes tegutseb ühenduse nimel. Artikli 13 kohaselt edastab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule BONUS-169 tegevuse kohta kokkuvõtva hinnangu. Sellest tulenevalt saab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee teha vaid järeelhindamist, omamata vahendeid oma arvamuse väljendamiseks BONUS-169 projektide elluviimise ajal.

2.6 Otsuse I lisa punktis 1 on toodud BONUS-169 eesmärgid. Olgugi et selle punktis d on sätestatud järgmist: „luuakse sobivad sidusrühmadega konsulteerimise platvormid, mille raames kaasatakse kõikide asjakohaste sektorite esindajad”, ei käsitleta ühegi loetletud eesmärgi raames projekti sotsiaal-majanduslikke eesmarke ega projekti tähtsust Läänemere-äärse tööhõive edendamisel.

2.7 II lisa on keskse tähtsusega, kuna selles on sätestatud BONUS-169 projekti juhtimisorganid. Punktiga 4 luuakse nõuandekogu, mis koosneb kõrge rahvusvahelise mainega teadlastest ning asjaomaste valdkondade sidusrühmade ja kodanikuühiskonna esindajatest, kes kõnealuste valdkondade vastu huvi tunnevad. Just selle punktiga tagatakse töötajate ja tööandjate esindajate, valitsusväliste organisatsioonide ja ühenduste osalus BONUS-169 projekti järelevalves ja võimalus teha omapoolseid ettepanekuid.

2.8 Programmi eesmärgid on pikaajalised ning selle kestust võidakse kohandada vastavalt ühismeetmete elluviimise kestusele.

2.9 Otsuse põhjenduses 12 on märgitud, et BONUS-169 „seondub [...] mitme asjassepuutuva ühenduse teadusprogrammiga, milles käsitletakse mitmesugust ökosüsteemile kumuleeruvat mõju avaldavast inimtegevust, näiteks kalandust, vesiviljelust, põllumajandust, infrastruktuuri, transporti, teadlaste koolitust ja liikuvust ning sotsiaal-majanduslikke küsimusi”.

2.10 Programmi kaheetapiline elluviimine peab võimaldama uuringutulemuste tõhusat kasutamist ja arvessevõtmist eri majandussektorite poliitilises ja ressursside haldamise korralduses.

⁽¹⁾ KOM(2009) 610 lõplik, punkt 1.4.

2.11 Samuti tekib küsimus, kas mõju hindamise kokkuvõttes, milles analüüsitakse võimalikke majanduslikke, keskkonna- ja sotsiaalseid mõjusid, on ikka piisavalt uuritud majanduslikku ja sotsiaalset mõju (punkt 5, kus siiski käsitletakse sotsiaalseid ja keskkonnanäaspekte vaid pealiskaudselt). Mõju hindamise kokkuvõttes esitatud poliitikavalikutest osa võimaldab arendada keskkonna- ja ökosüsteemisõbralikumaid käitumisviise ka muudes majandusharudes, nagu mereinfrastruktuur, mäetööstus, tuuleenergia, transport, kalandus, nafta- ja maagaasitööstus või telekommunikatsioon. Selline analüüs on küll absoluutselt ebapiisav (pealiskaudne), kuid osutab siiski selgelt programmi strateegilise etapi üldisele suunitlusele.

2.12 Nende kolme projekti raames, mille BONUS EEIG välja valib ja ellu viib, tuleb võtta ilmtingimata arvesse kliimamuutuste ühiskondlikku ja inimtegevusele avalduvat mõju Läänemere-äärsetel aladel. Nimetatud mõju võib nimelt põhjustada elanikkonna ümberasumist, millele oleks omakorda sotsiaalsed tagajärjed ja mõju tööhõivele, mida tuleks ennetada. Sellele on tähelepanu juhitud ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 13. oktoobri 2009. aasta omaalgatuslikus arvamuses „Ranniku- piirkondade säästev areng”. Teatavate majandusharude, nagu kalandus ja meretransport, tööalased õigusaktid tõenäoliselt muutuvad. Euroopa Komisjon peab sellega arvestama ning sätestama koostöös kodanikuühenduste ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega projektide hindamise ja suunamise raames koolitus- ja ümberõppevõimalused.

2.13 EL suhtleb vahetult BONUS-169 spetsiaalse rakendusstruktuuriga BONUS EEIG (Helsingis asuv Läänemere maade teadust rahastavate organisatsioonide võrgustik), mille ülesanne on ühenduse toetuse ja liikmesriikide rahalise toetuse jaotamine ja haldamine ning selle kasutamise järelevalve ja aruandlus.

2.14 Algatust BONUS-169 haldab BONUS EEIG oma sekretariaadi kaudu. BONUS EEIG peab BONUSe programmi eesmärkide täitmiseks rajama järgmise struktuuri: juhtkomitee, sekretariaat, nõuandekogu, sektoripõhiste teadusuuringute foorum ja projektkoordinaatorite foorum.

2.14.1 Nõuandekogu abistab juhtkomiteed ja sekretariaati. See koosneb kõrge rahvusvahelise mainega teadlastest ning asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas näiteks turismi, taastuvenergia, kalanduse ja vesiviljeluse, meretranspordi ja biotehnoloogia valdkondade ja tehnoloogiate pakkujate esindajatest; need sidusrühmad hõlmavad nii tööstust kui ka kõnealustest valdkondadest huvitunud kodanikuühiskonna organisatsioone, muid integreeritud Läänemere uurimisprogramme ja teisi Euroopa piirkondlike meredega seotud organisatsioone.

2.14.2 Nõuandekogu annab sõltumatuid nõuandeid, suuniseid ja soovitusi BONUS-169 teaduslike ja poliitikaalastes küsimustes. See hõlmab nõuandeid BONUS-169 eesmärkide, prioriteetide ja suuna ning BONUS-169 toimimise tugevdamise viiside, algatuse teaduslike väljundite kvaliteedi parandamise, suutlikkuse tõstmise, võrgustike moodustamise ja töö asjakoha-

suse kohta BONUS-169 eesmärkide saavutamiseks. Samuti aitab nõuandekogu kasutada ja levitada BONUS-169 tulemusi.

2.14.3 Peale selle oli BONUSe nõuandekogul, mis hõlmab hulka eri sidusrühmasid, nagu Helsingi komisjon (HELCOM), Rahvusvaheline Mereuurimise Nõukogu (ICES), merendus- ja kalandusasjade peadirektoraat, Maaailma Looduse Fond (WWF) ja Soome Põllumeeste Liit, oluline roll BONUS-169 teaduskava ja rakendusstrateegia koostamisel.

2.15 Teadusuuringute peadirektoraadile 2009. aasta juunis esitatud läbivaadatud BONUS-169 teadusprogrammi kokkuvõtte tugineb suurel määral esialgse BONUS-169 algatuse raames tehtud tööle ja korraldatud konsultatsioonidele.

2.16 Programmi strateegilise etapi käigus on kavas ellu viia laiaulatuslik ja strateegiast juhitud sidusrühmadega konsulteerimise programm, mis on suunatud muude asjaomaste valdkondade, näiteks põllumajanduse, kalanduse, vesiviljeluse, transpordi ja veemajanduse sidusrühmadele.

2.17 Sidusrühmadega konsulteerimise platvormid

2.17.1 BONUS-169 kohaliku, piirkondliku, riikliku ja Euroopa tasandi sidusrühmade põhjaliku analüüsi põhjal luuakse sidusrühmadega konsulteerimise platvormid ja mehhanismid, mille eesmärk on tugevdada ja institutsionaliseerida kõikide asjakohaste sektorite sidusrühmade kaasamist, et selgitada välja olulised puudujäägid, seada uuringuteemad tähtsuse järjekorda ja laiendada teadusuuringute väljundite kasutuselevõttu. Selles osalevad teadlased, sealhulgas merenduse kõrval ka muudest loodusteaduste valdkondadest ning sotsiaal- ja majandusteaduste valdkondadest, et saavutada strateegilise uurimiskava, selle strateegilise visiooni ja uuringuteemade prioriteetsuse väljatöötamiseks vajalik multidistsiplinaarsus.

2.17.2 Programmi toetava alalise organina luuakse sektoripõhiste teadusuuringute foorum (ministeeriumide esindajatest ning teistest Läänemere süsteemi teadusuuringute ja juhtimisega tegelevatest isikutest koosnev organ), mille vastutusalasse kuulub programmi kavandamise, tulemuste ja esilekerkivate uurimisvajaduste arutamine otsuste tegemise seisukohast. Kõnealune foorum hõlbustab ja edendab teadusuuringute integreerimist terves Läänemere piirkonnas, sealhulgas infrastruktuuri ühist kasutamist ja kavandamist, aitab esile tuua uurimisvajadusi, edendab uuringutulemuste kasutamist ning hõlbustab teadusuuringute rahastamise integreerimist.

2.18 Säästvuse mõju hinnangute problemaatika.

2.18.1 Säästvuse mõju hinnangud on tähtsaimad poliitilised vahendid, millega saab mõõta poliitika ja poliitikameetmete mõju säästva arengu kolmele põhiaspektile (majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnanäaspekt).

2.18.2 Euroopa Komisjon on töötanud säästvuse mõju hinnangud välja ja neid kasutanud põhiliselt kaubanduslepingute läbirääkimiste raames (kuid vähem ametlikult ka Reachi määruse ning Euroopa Liidu kliima- ja energiapaketi direktiivide vastuvõtmise eelsete läbirääkimiste raames). Need hinnangud kujutavad endast kodanikuühiskonnaga konsulteerimise protsessis ning selle seisukohtade ja nõudmiste arvessevõtmise juures olulist vahendit.

2.18.3 Säästvuse mõju hinnangute tarbeks on koostatud järgmiste näitajate kogum:

- majanduspekti hindamiseks Maailmapanga näitajad ning ÜRO säästva arengu komisjoni näitajad,
- sotsiaalspekti ja selle raames inimväärse töö hindamiseks ÜRO säästva arengu komisjoni näitajad ning ILO näitajad,
- keskkonnaprakti hindamiseks ÜRO Keskkonnaprogrammi, Euroopa Keskkonnaameti ja ÜRO säästva arengu komisjoni näitajad.

2.18.4 Euroopa Komisjoni teatise mõju hindamise kohta ⁽²⁾ on kehtestatud üldine raamistik mõjuhinnangute läbiviimiseks Euroopa Komisjoni kõigis tegevusvaldkondades, sealhulgas kaubandusläbirääkimiste ja -lepingute raames. 2006. aasta märtsis koostas väliskaubanduse peadirektoraat metoodilise juhendi, milles muudeti ametlikuks säästva mõju hinnangute teostamine ELi ja kolmandate riikide vahel sõlmitavate kaubanduslepingute läbirääkimiste ja elluviimise raames.

2.18.5 Säästva mõju hinnanguid saab kasutada vahendina oluliste ja representatiivsete kodanikuühendustega konsulteerimise protsessis.

3. Üldised märkused

3.1 2009. aastal leidis komitee, et ettenähtud juhtimismudelit tuleb lihtsustada. Samuti tegi komitee oma ettevalmistavas arvamuses „Makropiirkondlik koostöö – Läänemere strateegia laiendamise Euroopa teistele makropiirkondadele” ⁽³⁾ ettepaneku luua Läänemere kodanikuühiskonna foorum, et lihtsustada avalikku arutelu ning tõsta avalikkuse teadlikkust strateegia elluviimisest.

3.2 Makropiirkondade üldise juhtimise protsessis on projektidealane teabevahetus väga oluline, niisama oluline on teostada mõjuhinnanguid, et teha kindlaks projektide mõju elanikkonnale ja tööhõivele. Eri liikmesriikides tegutsevad sõsarorganisatsioonid, nagu ametiühingud, tarbijauhendused ja kohalikud vabatahtlikud organisatsioonid, peaksid looma omavahelisi sidemeid ja riigiüleseid võrgustikke, et kujundada välja kodanikuühiskond, mis on suuteline Läänemerega seotud sotsiaal-majanduslikes küsimustes kohaselt kaasa rääkima. Teadusprojektid

peavad teenima elanikkonna ja töötajate huve. Juba praegu tuleks prognoosida tuleviku koolitusvajadusi, võttes eelkõige arvesse piirkonnas lähiajal esilekerkivaid arengusuundi, mis on põhjustatud ressurside hetkeolukorrast ja kliimasoojenemisest.

3.3 Komisjoni teatise sidusrühmi käsitlevas punktis 2.2.2 ei ole täpsustatud, milliseid sidusrühmi silmas peetakse, välja arvatud teadlaste osalemisele osutamine. Nimetatud punktis tuleks mainida kodanikuühiskonna olulisust konsulteerimisplatvormide käivitamisel, sealhulgas komitee Euroopa sotsiaalpartnerite ning BONUS-169 programmiga seotud Euroopa valdkondlike sotsiaalse dialoogi komiteede kasulikku rolli.

3.4 Euroopa sotsiaalpartnerite kasulikku rolli tuleks tunnistada BONUS-169 juhtimisstruktuurides.

3.5 Sotsiaal- ja kodanikuühiskonna partnerite potentsiaali parimal viisil ära kasutamiseks oleks kasulik näha konsulteerimisplatvormide raames ette nende esindajate koolitamine ning vastavad eelarveread.

4. Täiendavad märkused

4.1 Programmi eesmärk on Läänemere keskkonnaningimuste parandamist käsitleva teadustegevuse edendamine ning teadlaste töö rahvusvaheline koordineerimine.

4.2 Seega on üsna selgelt näha, et asjaomasel teadusprogrammil on vahetu mõju:

- Läänemere majandus- ja tööstuskeskkonnale,
- asjaomaste majandusharude arengule (nii majandusharude siseselt kui ka üleselt),
- töökohtadele ja vajalikele oskustele, mis tähendab tõenäoliselt, et osa töötajaid peab operatiivselt ametikohta vahetama või tulema toime ametiülesannete olulise muutumisega.

4.3 Komitee teeb järgmised, kahte eesmärki täitvad ettepanekud:

- tuleb võtta arvesse BONUS-169 programmi sotsiaalset mõju, mõju töökohtadele ning uute oskuste vajadust ja praeguste kasutuks muutumist, võimaluse korral tuleks nimetatud mõju ennetada (prognoosid ning meetmed osa elanikkonna ümbersuunamiseks uutele ametikohtadele),
- meetmed positiivse mõju suurendamiseks ja negatiivse mõju leevendamiseks tuleb välja töötada koostöös kodanikuühiskonna esindajatega.

⁽²⁾ KOM(2002) 276 lõplik.

⁽³⁾ ELT C 318, 23.12.2009, lk 6.

4.4 Kahe nimetatud eesmärgi täitmiseks tuleb teha järgmine ettepanek:

- a) kaasata täielikult majandus- ja sotsiaalvaldkonna esindajad,
- b) koostada mõjuhindang säästva mõju hinnangute mudeli alusel (mõne parandusega) ja mitte Euroopa Komisjoni sisetiste mõjuhindangute mudeli alusel.

4.4.1 Kaasata täielikult majandus- ja sotsiaalvaldkonna esindajad (a):

- kaasata osalejariikide ELi ja riigi tasandi sotsiaalpartnerid (nagu eespool kirjeldatud) sektoripõhiste teadusuuringute foorumisse,
- samuti kirjeldada üksikasjalikumalt sidusrühmadega konsulteerimise platvormide konsulteerimismehhanisme: kui kavas on vaid suhtlemine veebi vahendusel või korrapärane teavitamine, ei annaks see soovitud tulemusi.
- Liiga palju eri ideid tekitab kakofooniat, kodanikuühiskonna mõtted tuleb organiseerida ühtseks sõnumiks.
- Võiks luua sotsiaal- ja majanduspartnerite vahelise piiratud koosseisu töörühma, mis tegutseb kooskõlastatult ja ühtselt ning pakub teadlaste töö täiendusena oma ühist sõnumit.
- Veelgi kaugemale minnes võiks kasutada töörühma abi mõjuhindangu koostamisel (osalemine mõjuhindangu juhtrühmas), samuti võiks rühm esitada nõuandva arvamuse Euroopa Komisjonile. Mõjuhindangut tuleks ka osalejariikides ülevaatlike dokumentide vormis levitada.

4.4.2 Koostada mõjuhindang säästva mõju hinnangute mudeli alusel ja mitte Euroopa Komisjoni sisetiste mõjuhindangute mudeli alusel (b):

- võiks teha ettepaneku selle kohta, et mõjuhindang oleks tõepoolest säästvat arengut käsitlev mõjuhindang, millesse on lülitatud sotsiaalsed, majanduslikud ja keskkonnaaspektid;
- eelkõige ei tohi unustada lisada sellesse majanduslike ja tööstuslike kohanduste ning tööhõivealaste üleminekute aspekte. Näiteks võiks hinnang sisaldada järgmisi aspekte:
 - ülevaade Läänemere-äärsetes piirkondades levinud töökohtadest;
 - ohustatud (ehk kadumisoht) töökohtade ja suure arengupotentsiaaliga töökohtade kindlaksmääramine vastavalt eri uurimiskavadele;
 - oskuste arendamise suutlikkuse kindlaksmääramine: teadmiste tase, võimalik kohandamine uute teadmiste ja oskusteabega, kohalike õppe- ja koolitusvõimaluste olemasolu;
 - ümberkorraldatud ja tulevikku suunatud tööstusharuga seotud töökohtade integreerimine.
- Eespool nimetatud aspektid on territoriaalse inimressursside planeerimise⁽⁴⁾ ettevalmistamise üks põhieeldus ja nendega ei saa tegeleda ainult teadlaste siseriingis.

Brüssel, 29. aprill 2010

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
 Mario SEPI

⁽⁴⁾ Inimressursside planeerimine võimaldab paremini prognoosida oskuste kohandamist ametinõuetega, paremini hallata tehnoloogiliste ja majanduslike muutuste tagajärgi, luua õigemaid seoseid selliste tegurite vahel nagu konkurentsivõime, kvalifikatsioonide korraldamine ja töötajate oskuste arendamine, tagada parem karjäärijuhtimine, vähendada riske ning tasakaalustamatusest tingitud kulused, samuti paremini välja valida ja kavandada vajalikke kohandamis-meetmeid (allikas: Vikipeedia prantsuskeelne versioon).